

SULLIVIMMI TARNIKKUT AVATANGIISIT PITSAAASUT

GODT PSYKISK
ARBEJDSMILJØ

SULIFFIMMI SIORASAARINERIT NAKUUSERNERILLU

Nunatsinni nakuusernerit qanoq amerlatigisut sullivimmi pisarnersut kisitsisaatigineqanngillat, nakuusertoqartarnerali ilisimaneqarpoq. Nakuuserneq sulisut ataasiakkaat ajornartorsiutiginnisaannarpaat, taamaammat nakuuser-tarnerup pinaveeraartinnissaa suleqatigiit tamarmiusut sullivimmi pinaveersaartissallugu akisussaaqataaffigaat.

Nakuusernerit siorasaarinerillu illit suliaqarfinni

- Nakuuser-tarnerit pinaveersaartinniarlugit periutsit: Suliffeqarfiit nakuuser-tarneq siorasaarisarnerlu pillu-git iliuuseqarnikut isumassarsiorfigikkit. Innuttaasut immikkuullarissunik ajornartorsiutiillit sullinneranni nakuuser-tarnerup pinaveersaartinnissaanut periutsinik sakkussanillu tigussaasunik aaqqiagiinnginnerillu pina-veersaartinnissaannut uani pissarsisinnaavutit.
- Suliaqarfinnut assigiinngitsunut naleqqussakkanik nakuu-sertarnerup siorasaarisarnerullu tungaatigut sullivimmi avatangiisinik pitsanngorsarusuttunut sakkussanik assi-giinngitsunik uani nassaarsinnaavutit, soorlu makkunani: Allaffissorfinni, Atuarfinni & Inunnik Peqqinnissamillu suliaqarfinni. Suliaqarfinnut illit suliaqarfiginngisaralanut tunngasut aamma atukutsoorsinnaavatit, ajornar-torsiutimmi suliaqarfiit akimorlugit assigiikannerlutik piusinnaasarnarat takornartaanngilaq. Isumassarsior-figisinnaasannik katalog-imik sananikuuvugut, tassani periutsit assigiinngitsut tamaasa katersornikuuagut ujarleruminarsaalluta.

Nakuuser-tarneq pillugu piviusut

Nunatsinni kisitsisinik peqanngilagut, qallunaalli nunaan-ni ilisimaneqarpoq sulisut sulitillutik nakuusernermik siorasaarinerillu nalaataqartatut amerligaluttuinnartut. Qallunaat Nunaanni 2005-miit 2010-mut kisitsisit anner-tuumik qaffassimapput, pingaartumillu pisortani sulisut eqqugaakkajullutik.

Alloriarfiit pingasut pinaveersaartitsiner-mi iliuuseqarnermilu

- **Pinaveersaartitsineq:** Patsisaasut suliamullu atatil-lugu unammillernartut aallavigisigit. Nakuuserneq inuit ataasiakkaat ajornartorsiutigissanngilaat, taamaattumik nakuusernerup pinaveersaartinnissaa suliffimmi suleqati-giillusi tamassi iliuuseqarfigisassarivarsi.
- **Aaqqiagiinnginneq annikillisaruk:** Aaqqiagiinngittoqar-tillugu illuatungerisap nalunaarutai atuarsinnaasariaqar-patit, imminut aqussinnaanerit pigiinnarlugu aaqqiagiin-nginneq annikillisarlugu.
- **Ikiueqqaarit malittariullu:** Nakuusernermik siorasaari-nermilluunnit pisoqarsimatillugu engerluni sulisut tas-sanga pisumik nalaataqartut tarnikkut ikiueqqaarnermik ikiorsernissaat pingaarnerpaajuvoq. Tamatuma kingorna pisoq pillugu paasissutissiineq, pisimasullu suliarinis-saa pingaaruteqarpoq, taamatut pisoqaqqinnginnissaa anguniarlugu.

Pinaveersaartitsineq
Forebyg

Aaqqiagiinnginneq annikillisaruk
Nedtrap konflikten

Ikiueqqaarit malittariullu
Giv krisehjælp og følg op

TRUSLER OG VOLD PÅ ARBEJDSPLADSEN

Vold er aldrig et individuelt problem, og derfor er forebyggelse af vold også et fælles anliggende for arbejdspladsen.

Trusler og vold i din branche

- Metoder mod vold: Find inspiration fra en række arbejdspladser, der har gjort noget ved vold og trusler. Metoder Mod Vold giver jer helt konkrete metoder og redskaber til at forebygge konflikter, når I arbejder med borgere med særlige problemstillinger.
- Du kan her få materialer og få inspiration fra forskellige arbejdspladser, som tager fat på trusler og vold specielt i forhold til kontorarbejdspladser, undervisningssektoren samt social- og sundheds-området. Brug gerne materialer fra andre brancher – mange problemer og metoder går på tværs. Vi har samlet alle vores metoder i et katalog til inspiration.

Fakta om vold

Der findes ikke statistikker omkring omfanget af vold og

trusler her i Grønland, med data fra Danmark viser flere og flere bliver udsat for trusler og vold på arbejdspladsen. Antallet er steget kraftigt fra 2005 til 2010, og det er især offentligt ansatte, der bliver ramt.

Tre faser i forebyggelse og håndtering

- **Forebyg:** Tag udgangspunkt i årsagerne og de faglige udfordringer i arbejdet. Vold er aldrig et individuelt problem, og derfor er forebyggelse af vold også et fælles anliggende for arbejdspladsen.
- **Nedtrap konflikten:** Under en konfliktsituation har du brug for at kunne læse modpartens signaler, bevare fatningen og nedtrappe konflikten.
- **Giv krisehjælp og følg op:** Umiddelbart efter en episode med trusler og vold er det vigtigste at de involverede medarbejder får psykisk førstehjælp. Dernæst er det vigtigt at informere og følge op på episoden for at forhindre gentagelser.

Sullivimmi tarnikkut
avatangiisit pitsaasut
sulisunik sulinermut
kajumissuseqarluartunik
sullivimminnullu
iluarisimaarinnittunik
pilersitsisarput

SULLIVIMMI TARNIKKUT AVATANGIISIT PITSAASUT

Sullivimmi tarnikkut avatangiisit pitsaasut sulisunik sulinermut kajumissuseqarluartunik sullivimminnullu iluarisimaarinnittunik pilersitsisarput. Sullivimmi tarnikkut avatangiiserisat soppassuupput – pitsaasut pitsaanngitsullu.

Sullivimmi tarnikkut avatangiisit tassaapput suleqatinut atassuteqarneq, pisortarisamut attaveqarneq, suliamullu atatillugu attaveqaatigisartakkanut inunmut assigiinngitsunut atassuteqarneq. Suliap suussusaa aamma sunniuteqartarpoq, sullivimmi suliassap pingaarnersaa ataatsimoorfigisaq (kerneopgave) misigissutsikkut piumasaqaatinik annertuunik kiisalu suliarnut piginnaasaqarnissamik annertuumik piumasaqaateqarfigaangata.

Ukunani quppernerni sullivissinni tarnikkut avatangiisinut sunniuteqartartut ilaat nakuusernarneq aammalu siorasaarinerit qanoq iliorlusi periutsit aaliangersimasut atorlugit pinaveersaartissinnaanissaannut qanorlu periuseqarfigisarnissaassaa nukittorsarnissaannut atorussassinik nassaarsinnaavusi isumassarsiorlusilu.

Ilisimasat, atorussat, sakkussat

Siorasaarineq nakuusernerlu suliffeqarfiit ilaanni ajornartorsiutaavoq pinaveersaartitassaq eqqortumillu periuseqarluni iliuuseqarfigisassaq. Suliffeqarfinnut assigiinngitsut atorussat naleqqussakkat <https://www.arbejdsmiljoweb.dk/aakkit>.

- Digitali atorlugu uumisaarinerit
- Pinnginnerani – Pinavaaveersaartitsineq
- Pinerani – aqqiagiinninneq annikillisaruk
- Kingorna – ikiueqqaarneq malittarinninnerlu
- Allaffeqarfinni nakuusernerit
- Nalinginnaasumik suliffigisartakkap avataani nakuusernerit
- Atuarfimmi nakuuserneq
- Inunnik isumaginniffinni & Peqqinnissamik suliaqarfinni nakuusernerit
- Atortut katersukkat uunga tunngasut: Meeqqat & Inuusuttuaqqat
- Kissaatiginngisamik kinguaassiutikkut eqqumaffigineqarneq
- Nakuusertoqannginnissaanut periutsit
- Nakuusernarneq & siorasaarisarneq pillugit piviusut
- Sakkussat: Nakuusernermut & siorasaarisqartarneranut

Viden, materialer og redskaber

Trusler og vold er et reelt problem på mange arbejdspladser og skal forebygges og håndteres rigtigt. Hent materialer på <https://www.arbejdsmiljoweb.dk/>

- Syv små guider
- Digital chikane
- Før – Forebyg
- Under – nedtrap konflikten
- Efter – krisehjælp og opfølgning
- Vold på kontorarbejdspladser
- Vold uden for den faste arbejdsplads
- Vold i skolen
- Vold Social & Sundhed
- Materialesamling: Børn & Unge
- Uønsket seksuel opmærksomhed
- Metoder mod vold
- Fakta om vold & trusler
- Værktøjer Vold & Trusler

Et godt psykisk arbejdsmiljø giver motiverede medarbejdere og trivsel på arbejdet

GODT PSYKISK ARBEJDSMILJØ

Et godt psykisk arbejdsmiljø giver motiverede medarbejdere og trivsel på arbejdet. Det betegner mange faktorer – såvel positive som negative.

Psykisk arbejdsmiljø handler både om forholdet til kollegaer, lederen og andre, som man samarbejder med og forhold omkring organisering af arbejdet. Karakteren

af arbejdet betyder også en del, fx om der er høje følelsesmæssige krav, og den faglighed man byder ind med til kerneopgaven.

På siderne her finder I materialer, der kan hjælpe jer med systematisk at styrke jeres psykiske arbejdsmiljø omkring forebyggelse af vold og trusler.

ATUARFIMMI NAKUUSERNEQ PINAVEERSAARTIGUK

Atuarfimmi sulisut ataasiakkaat nakuusernermit siorasaarinermillu kisimik eqqorneqarneq ajorput, suliffiulli tarnikkut avatangiisii tamarmiusut sunnerneqartarlutik. Taamaattumik nakuusernerit pinaveersaarnissaat iliuuseqarfigisarnissaallu suliffeqarfimmi sulisut tamarmiusut akisussaaqataaffigaat.

• **Nakuusernerit pillugit politikki aallartisaruk:** Nakuusernerit pillugit suliffissinni politikki nakuusernerit pinaveersaartinnissaannut, iliuuseqarfigisarnissaannut, kingornalu malittarinnittarnissamut sakkussaavoq nalitooq. Nakuuserneq pillugu politikki pillugu oqallinneq suliffeqarfiup sammisaq pillugu ukkassineranik piareersimaneranillu nammineerluni nukittorsaasinnaavoq.

• **Piginnaasat periutsillu:** Nakuusernerit siorasaarinerillu pillugit piareersimanermi sulisunik piginnaanngorsaaqqiineq pingaaruteqarpoq. Iluatsillugu iluaqutaasumik periutsit makku atorsinnaavasi: Sammisamut atatillugu avitseqatigiinneq, immersoqatigiinneq, supervisioni naape-riaasitsiniaasarnerlu.

• **Atuarfinni immikkut pisariaqartitsisunik atuartulinni nakuuserneq siorasaarisarnerillu:** Qallunaat nunaanni ilinniartitsisut, perorsaasut, perorsaasunullu ikiortit 75 %-ii ukiup kingulliup iluani atuarfimmi immikkut pisariaqartitsisunik atuarfusumi nakuuserfigitinnermik nalaataqarsimapput. Kisitsit qaffasissorujussuuvoq immikkullu ittumik iliuuseqarfigineqarnissamik pisariaqartitsiffiulluni, nunat-sinni kisitsisinik tamatumunnga peqanngilagut.

Pisimasut assersuutillu qallunaatut allassimasut Stressfrihverdag.dk-mi
Nittartakkami Stressfrihverdag.dk, atuarfinni ilinniartitsivinnilu allaniit nakuuserneq pillugu piviusumik iliuuseqarfigusimasuniit assersuutinillu nassaarsinnaavusi. Tassanissaaq atuartut ilinniartullu ilorrisimaanngikkaangata pissutsit immikkuullarissut atuuttartut pillugit atuarsinnaavutit.

Nakuusernerit siorasaarinerillu pillugit piareersimanermi sulisunik piginnaanngorsaaqqiineq pingaaruteqarpoq

Efteruddannelse er en vigtig faktor
i beredskabet mod vold og trusler

Cases og eksempler på Stressfrihverdag.dk

På hjemmesiden Stressfrihverdag.dk, kan I finde en
lag række gode cases og eksempler fra skoler og
undervisningsinstitutioner, som har gjort noget ved volden.
Her findes også et afsnit om de særlige forhold, som
gør sig gældende når elever og studerende mistrives.

FOREBYG VOLD I SKOLEN

Vold og trusler rammer ikke blot den enkelte ansatte på skolen, men påvirker det psykiske arbejdsmiljø på hele arbejdspladsen. Derfor er forebyggelse og håndtering af vold et fælles ansvar for hele arbejdspladsen

• **Få gang i en voldspolitik:** En voldspolitik er et værdifuldt redskab både i forebyggelse, håndtering og opfølgning på vold. Diskussionen om en voldspolitik kan i sig selv være med til at styrke arbejdspladsens fokus og beredskab.

• **Kompetencer og metoder:** Efteruddannelse er en vigtig faktor i beredskabet mod vold og trusler. I kan samtidig med fordel arbejde med metoder som faglig sparring, supervision og mægling.

• **Vold og trusler på specialskoler:** Godt 75 % af lærerne, pædagogerne og pædagogmedhjælpere i Danmark har inden for det sidste år oplevet at blive slået på deres arbejde på en specialskole. Tallet er ekstremt højt og kalder på særlige forholdsregler.

NAKUUSER TARNEQ PILLUGU POLITIKKI AALLARTISARLUGU

Nakuusertarnek pillugu politikki sakkussaavoq nalitooq nakuusertarnerup pinaveersaartinniarnerani, iliuuseqarfisarnissaani kingornalu malittarinninnermi. Nakuusertarnek pillugu politikkip eqqartornera nammineerluni aamma suliffeqarfimmi ukkassinerup piareersimanerullu annertusineranik kinguneqarsinnaaviq.

Alloriarnek siulleq: Oqalliffimmi sumi nakuusertarnek pillugu ajornartorsiuteqarneq qaqinniarpsiuk.

- Sillimaniarnermut ataatsimiititaliami imaluunniit Suleqatigiinnermut ataatsimiititaliami?
- Sulisut sorliit akuutinneqassappat?

Atuarfimmi sulisut tamarmik nakuusernermik nalaataqarsinnaapput, assigiinngitsunillu suliallit immaqa ajornartorsiutit suut piunerannik qanorlu qisuariarfiginissaanik assigiinngitsunik isiginnittaaseqarsinnaapput. Taamaattumik isumassarsiaatsialaasinnaavoq assigiinngitsunik suliallit tamarmik pissusilersuutitut akuersaarnaqarsinnaanngitsunut assersuutaat qaqilertissallugit.

Alloriarnerup tullia tassaasinnaavoq suleqatigiissitamik pilersitsineq, suliasallu alloriarnermut arlalinnut agguataarlugit.

Nakuuserneq sunaava – aammalu suna nakuusernerunngila?

Nakuusernerup sunaananik aammalu suna nakuusernerunnginnerneq nassuiaatiliortinnasi isumassarsiaatsilaassaaq, sulisut tamaasa tigussaasunik assersuusiortikkussigut atuarniit, angajoqqaaniit atuarfullu avatangiisaanik atuisunit allaniit pissusilersuummut akuersaarnartumut akuersaarnanngitsumullu. Soorlu ukua isummorsorfigitinneratigut:

- Atuarfimmi qanoq akulikitsigisumik nakuusernermik siorasaarinnermillu pisoqartarpa?
- Pisut qanoq ittut sulisut ataasiakkaat timikkut tarnikkullu nakuusernertut isigisarpaat?
- Nakuuserneq pinaveersaartinniarlugu sunik isumassarsiaqarpisi?
- Isumassarsiasi qanoq sulissutigeqqissinnaavisigut?

Assersuutit ataasiakkaat oqallisigisigut, taamaaseriarlusilu ilissi suliffissinni nakuuserneq qanoq nassuiaaserniarlugu kissaatersi allasiuk. Pingaaruteqarpoq sulisut tamarmiut qanoq ilisoqartillugu nakuusernissamut navianar-toqarnerneq ataatsimoorussamik paaseqatigiiffigissagaat. Tamatuma kingorna ataatsimiissitaliami suliaq ingerlateqqissiuq, tassanilu nassuiaat / definitioni inerniliussaq aaliangerneqassaaq.

Anguniakkamut assersuut

Anguniagaavoq atuarfimmi sulisunut tamanut sullivimmi avatangiisit tarnikkut timikkullu toqqissisimanartut. Tamanna piulissaaq:

- Ataatsimoorussamik pissusilersuutit eqqarsartariaatsillu nakuusernermik siorasaarinnermillu pinaveersaartitsisut siuarsarneratigut.
- Nakuusertoqartillugu iliuusissanut sakkussanik tunniussinikkut.
- Navianartorsiortoqaleriataarnerani annertunerpaamik tapersersuisarnikkut
- Sulisoq nakuusernermik nalaataqarsimappat kingorna tapersorlugulu.

Nakuusernerup sunaananik aammalu
suna nakuusernerunnginnerneq
nassuiaatiliortinnasi isumassarsiaatsilaassaaq

Det er målet at sikre et trygt arbejdsmiljø,
såvel fysisk som psykisk, for alle skolens
medarbejdere

Pissusilersuutit tunngaviusut naleqquttut sanasigit

Atuartut, angajoqqaat allallu atuarfimmik atuisartut qanoq pissusilersortarnissaat kissaatigaasiuk? Nakuuserneq ilissi atuarfissinni nassuiaasereerussiuk/defitionia sanareersusiuk taava ilissi tunngaviumik pissusilersuutitut naleqquttut isigisasi erseqqissumik oqaasertalersusavasi.

Iliuusissanut pilersaaruseriorit

Pingaaruteqarpoq nakuusernermut nassuiiaatersi, anguniagarsi iliuusissanullu pilersaarutissi iliuutsinik malitseqartinnissaat. Iliuusissamut pilersaarutissi ilissi qanoq iliornissassinnik ersersitsissaaq, taamaalilluni nakuusertoqarnissaanut siorasaarisoqarnissanullu aarlerinartorsiortoqaleriataarsinnaanissaa minnerpaaffimminiinnissammat. Sulisut tamarmik ilisimasariaqarpaat aaqqiagiinnginnissamut qanillattortoqartillugu qanoq iliuuseqartassanerlutik.

Iliuusissamut pilersaarutip aamma atuarfiup pinaveersaartitsiniarluni qanoq iliuuseqarniarneranik ersersitsissaaq. Tassaasinnaapput atuarfiup aaqqissugaanerata iluarsartuunna, ilinniartitseqqiineq, nakuusertoqartillugu iliuusissat naleqquttut ersarissarnerat, nakuusertumut qanoq kinguneqartitsisinnaanarit, ikiueqqaarneq, suleqatitullu tapersersoqatigiinneq. Sulisut nutaat qanoq iliorlusi nakuuserneq pillugu politikkissinnik paasissutisittarnissaat aamma najoqqutassiuussiuk, qanoq iliorlusi uppersarsaasunik uppersarsaatitsisarnissaaq, nakuusernerillu nalunaarsornissaannut najoqqutassassinnik aamma sanagitsi.

Nakuuserneq pillugu politikkersi nutarsartuarsiuuk. Nakuusernermik nalaataqarsimagussi misilittakkasi naapertorlugit najoqqutasi naleqqussartarsigit.

- Takuuk assersuut atuartumit nakuusernissamik siorasaarisoqartillugu najoqqutassat
- Takuuk assersuut nakuusertarnerit pinaveersaartinnissaannut najoqqutassat

Nakuusertoqarsimanera malittarisiuk

Nakuusernermik eqqugaasoq qanoq pitsaanerpaamik ingerlariaqqinnissaanut ikiorsinnaavisiuk? Nakuusersimasorlu qanoq iliorneqassava?

Nakuusernermut politikkissi ersersissavaa nakuusertoqarsimatillugu qanoq malittarinnittarnissarsi. Malittarininnermi piareersimasussaasutut inuttullu ikiorsiinissamut tapersersuinissamullu piareersimassussat tassaapput atuarfiup aqutsisui, tatigisaallutik sinniisut, isumannaal-lisaanermut sinniisut suleqatillu. Pisimasoqareernerani taakku immikkut nakuuserfigineqarsimasup qanoq innera eqqummaariffigissavaat.

Nakuusertumut kinguneqartitsinerit

Nakuusertumut pisoq qanoq kinguneqartinneqassava? Apeqqut taanna iliuusissamut pilersaarutissinni aamma aaliangiiffigissavarsi.

I GANG MED EN VOLDSPOLITIK

En voldspolitik er et værdifuldt redskab både i forebyggelse, håndtering og opfølgning på vold. Diskussionen om en voldspolitik kan i sig selv være med til at styrke arbejdspladsens fokus og beredskab.

Første skridt: I hvilket forum I vil tage voldsproblematikken op.

- Skal det være i sikkerhedsudvalget eller samarbejdsudvalget?
- Hvilke medarbejdere skal inddrages i arbejdet?

Alle ansatte på skolen kan løbe ind i en voldsituation, og faggrupperne har måske forskellige opfattelser af, hvilke problemer der findes, og hvordan de skal tackles. Derfor kan det være en god idé at få alle eksempler på uacceptabel adfærd frem.

Andet skridt kan være at nedsætte en arbejdsgruppe og inddele processen i faser.

Hvad er vold – og hvad er det ikke?

Inden I formulerer den lokale definition af vold på din skole, er det en god idé, at alle medarbejdere kommer med konkrete eksempler på acceptabel og uacceptabel adfærd hos elever, forældre og andre brugere af skolens faciliteter. Få for eksempel bud på:

- Hvor ofte forekommer situationer med vold og trusler på skolen?
- Hvilke hændelser opfatter den enkelte medarbejder som fysisk og psykisk vold?
- Hvilke idéer har I til at forebygge voldsituationer?
- Hvordan kan I arbejde videre med de idéer?

Diskuter de konkrete eksempler og formuler ønsker til en lokal definition af vold. Det er vigtigt, at alle ansatte på skolen får en fælles opfattelse af, hvornår der foreligger en risikosituation. Lad derefter et udvalg arbejde videre med materialet og formulere den endelige definition.

Eksempel på en målsætning

Det er målet at sikre et trygt arbejdsmiljø, såvel fysisk som psykisk, for alle skolens medarbejdere. Det skal ske ved:

- At fremme en fælles adfærd og holdning, som forebygger vold og trusler
- At give redskaber til at håndtere situationer, hvor vold indgår
- At give optimal støtte i en akut risikosituation
- At bakke op efterfølgende, hvis en medarbejder har været udsat for vold

Lav principper for hensigtsmæssig adfærd

Hvordan ønsker I, at elever, forældre og andre brugere af skolens faciliteter skal opføre sig? Når I har defineret, hvad I forstår ved vold på jeres skole, formulerer I principper for hensigtsmæssig adfærd.

Lav en handleplan

Det er vigtigt, at definition, målsætning og handleplaner ikke kommer til at stå alene, men at I følger op med konkrete handleplaner. Handleplaner beskriver, hvordan I skal gebærde jer, så risikoen for vold og trusler bliver så lille som muligt. Alle medarbejdere bør vide, hvordan de skal forholde sig, når der er optræk til en konflikt.

Handleplaner beskriver også de initiativer, skolen vil tage for at bakke forebyggelsen op. Det er alt lige fra ændringer i den fysiske indretning, efteruddannelse og hensigtsmæssige handlemuligheder i selve voldsituationen til sanktioner over for voldsudøveren, krisehjælp og kollegial støtte. Lav også retningslinjer for, hvordan I informerer nyansatte om skolens voldspolitik, hvordan I sikrer jer vidneudsagn, og hvordan I registrerer voldsepisoder.

Sørg for løbende at føre voldspolitikken ajour. Har I oplevet en voldsepisode, så juster retningslinjerne ud fra jeres erfaringer.

- Se eksempel på retningslinjer ved trusler om vold fra en elev
- Se eksempel på retningslinjer for forebyggelse af vold

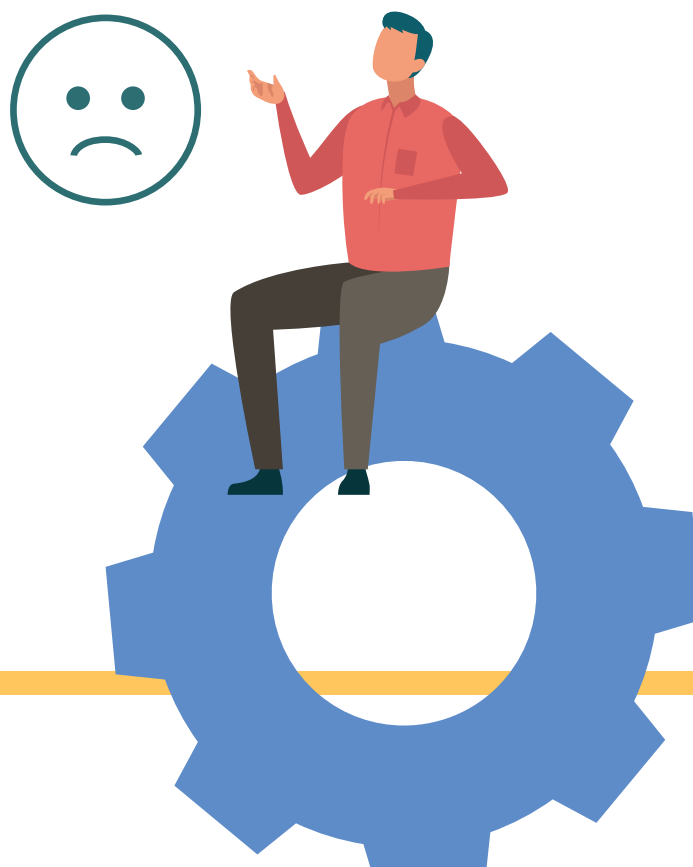
Følg op på voldsepisoden

Hvordan hjælper I bedst et offer videre efter en voldsepisode? Og hvad skal der ske med voldsudøveren?

Voldspolitikken skal fastslå, hvordan I følger op på en voldsepisode. Opfølgningen involverer alle lige fra skolens ledelse til tillidsrepræsentanten, sikkerhedsrepræsentanten og kollegaerne, der bør stå til rådighed med personlig hjælp og støtte. I den efterfølgende periode skal alle være særlig opmærksomme på, hvordan den voldsramte trives.

Sanktioner over for udøveren

Hvilke konsekvenser får episoden for voldsudøveren? Det spørgsmål skal I også tage stilling til i jeres handleplan.

ATUARTUMIIT SIORAASAARINEQ

– NAJOQQUTASSATUT ASSERSUUT

Ataani takusinnaavat sulisoq atuartumiit siorasaarneqarpat najoqqutassatut assersuut:

- Nakuuserfigitinnissamut siorasaarneqartut atuarfiup pisortaa pisumik kalerrissavaa, sulisullu sinniisaat ilisima-tillugu.
- Aqutsisut sulisoq pisumik nalaanneqartoq peqatigalugu atuartup angerlarsimaffia atuartup pissusilersuutigisaanik oqaluttuutissavaat.
- Aqutsisut nalilissavaa atuortoq qanoq pineqassanersoq. Siorasaarineq ilungersunarpat atuortoq angerlartinneqar-sinnaavoq, angerlarsimaffia ilisimatinneqareerpat.
- Sulisoq nakuuserfigitinnissamik siorasaarneqartoq isumaqatigalugu sulisut sinniisaata atuarfullu pisortaasa

sulisup avatangiisai attaveqarfigisartagai ilisimatissavaat.

- Sulisoq ullup sinnera suliaaniit sulijunnaarallartissin-naavaat, aqutsisut, sulisut sinniisaat kiisalu suleqatit oqaloqatiginiassammagit.
- Isumaqatigiissutigisiuk sulitilluni ajoqusernarmik nalunaarusiortoqassanersoq (arbejdsskadeanmeldelse)
- Nakuuserfigineqarnissamik siorasaariffigitinneqartoq aqutsisunik pisoq pillugu oqaloqateqarnermini tamani sulisup sinniisaanik iml. inummik allamik ilagerusutami-nik ilaqarsinnaavoq.
- Atuarfiup pisortaasa aaliangissavaat pisoq politiinut nalunaarutigisariaqanersoq.

TRUSLER FRA EN ELEV

– EKSEMPEL PÅ RETNINGSLINJER

Det følgende er et eksempel på retningslinjer i tilfælde af, at en ansat bliver truet af en elev:

- Den voldstruede underretter skolelederen og orienterer tillidsrepræsentanten.
- Ledelsen og den involverede medarbejder kontakter hjemmet og fortæller om elevens adfærd.
- Lederen vurderer, hvad der skal ske med eleven. Hvis truslen er alvorlig, kan eleven sendes hjem, så snart hjemmet er underrettet.
- Tillidsrepræsentanten og ledelsen sørger efter aftale med den voldstruede medarbejder for at orientere vedkom-mendes netværk.
- Medarbejderen kan fritages fra arbejde resten af dagen for at tale med ledelsen, tillidsrepræsentanten og kolle-gaer.
- Aftal om der skal foretages en arbejdsskadeanmeldelse.
- Den voldstruede kan have tillidsrepræsentanten eller en anden bisidder med ved alle samtaler med ledelsen om episoden.
- Skolelederen beslutter, om hændelsen giver anledning til politianmeldelse.

NAKUUSERNEQ PINAVEERSAARTIGUK

– NAJOQQUTASSATUT ASSERSUUTIT

Ataani allassimasut tassaapput nakuusernerit siorasaarinerillu pinaveersaarniarlugit najoqqutassatut nalinginnaasunut assersuutit:

Nakuuserneq pillugu politikkip anguniagarivaa nakuusernerup pinngitsoortinnissaa. Ilinniartitsisut perorsaasullu suleqatigiinnerminni ataavartumik atuartut nakuuserniar-nissamut qanoq iliuuseqaratarsinnaanermut qanissinnaasut eqqartortassavaat. Tunngaviusumik isiginnittaaseq unaavoq, inuit nakuusertartut atugarissaartuunnginnermik eqqorneqarsimasuusut, sulisullu atuartut oqariatuutaat kalerrisaarutaallu eqqumaffigilluarniartariaqarpaat, imaassinnaammat oqaatsimikkut pissusilersornermikullu arlaatigut atugarliuuteqarnertik oqariatuutigaa.

Sulisut ataasiakkaat sammineqartumi atuarfup politikkia ilisimassavaat malillugulu, tamanna ima isumaqarpoq:

1. Atuarfimmi inummik pulaartumik isumaqatigiissuteqar-simanngitsumik iml. atuarfimiinnerminik tunngaveqar-luatumik nassuiaatissaqanngitsumik naammattoorsiguit, inussiarnersumik qinnuigissavatit atuarfimiit qimaguteq-qullugit, allaffik attavigissavat saaffigalugu iml. attaveqar-tarfikkut samtaleanlæggikkut nalunaaruteqarlutit.

2. Inuk siorasaarisutut pissusilersorpat aqqiagiinnginneq ikumarissarnaveersaassavat, sapinngisamik timikkut attaveqarfiginagu, timippillu inissisimanagera saassusiniar-palaartumik inissisimatinnagu, kisimiinnginniassagavit suleqatinniit qaninnerniit ikiortissarsiorniarsarissaatit, allaffillu attavigalugu.

3. Suleqatit aqqiagiinngissuteqartoq takugukku, aqqia-giinnginnerlu nakuusernermut saaratarsinnaanissaa ilimanaateqarsinnaasorigukku, eqqaani ersarissumik inississaatit ikiornissaanullu piareersimallutit, susoqar-nera eqqummaariffigissavat, inuillu siorasaarisut qanoq isikkoqarnerat maluginiarlugu.

4. Pisoq ajorsigaluttuinnassappat, ikiortissannik aallsa-atit, suleqatitit ungasinngisanniittut ikiortiserisinnaava-tit, allaffillu attaveqarfigalugu.

5. Kisimiikkuit suleqatinnillu allaffimmillu attaviginnis-sinnaanak, soorlu atuarfiuk ammasarfisa nalinginnaasut avataanni atuarfimiikkuit, imminut immikkut ittumik paarilluarniartariaqarputit. Aqqiagiinnginneq ikumarissar-naveersaaruk, qimagunniarsaralutillu. Kingorna suleqatit, aqutsisut, ilaqutaasut politiillu attavigisinnaavatit. Soo-runami illit nammineq aamma sulinngikkaluaruillunniit ikiutissaatit.

6. Pisuni atuarfup aqutsisuisa peqanngiffianni pisortarisat qaninneq aqutsisutut piginnaatinneqarluni inissisimas-saaq. Ilinniartitsisoqatigiit eqimattaanni perorsaanermut siunnersuiffimmi isumalioqatigiissitami ataatsimiinnermi aqutsisoq, aqutsisutut piginnaatitaaffeqassaaq. Taanna pe-qanngippat sulisut sinniisaat akisussaaffimmik tigusissaaq.

Sulisut ataasiakkaat sammineqartumi atuarfiup politikkia ilisimassavaat malillugulu

Den enkelte medarbejder skal kende og
efterleve skolens politik på området

FOREBYG VOLD – EKSEMPEL PÅ RETNINGSLINJER

Det følgende er et eksempel på generelle retningslinjer for forebyggelse af trusler og vold:

Målet med en voldspolitik er at undgå vold. Lærerne og pædagogerne skal løbende i teamsamarbejde drøfte utilpassede elever, som kan være potentielle udøvere af vold. Grundsynspunktet er, at personer som udøver vold, er udsat for mistrivsel, og medarbejderne må være bevidste om signaler fra elever, der kan lede tanken hen på mistrivsel med hensyn til sprog og attituder.

Den enkelte medarbejder skal kende og efterleve skolens politik på området. Det betyder konkret:

1. Hvis du på skolen møder gæster, der ikke har en aftale eller på anden måde kan give en acceptabel forklaring på deres tilstedeværelse, skal du på en venlig måde henstille til, at de forlader skolen, kontakte kontoret, enten personligt eller ved at kalde op på samtaleanlægget.
2. Hvis vedkommende optræder truende, skal du prøve at undgå at optrappe konflikten, så vidt muligt undgå fysisk kontakt og truende positur, prøve at skaffe hjælp fra den

nærmeste kollega, så du ikke er alene, kontakte kontoret.

3. Hvis du ser en kollega i en konflikt, der eventuelt kan udvikle sig voldeligt, skal du blive i nærheden og gøre dig synlig, være parat til at hjælpe, være meget opmærksom på, hvad der faktisk sker og lægge mærke til, hvordan de truende personer ser ud.

4. Hvis situationen udvikler sig yderligere, skal du sørge for at hente hjælp, eventuelt fra medarbejdere i nærheden, kontakte kontoret.

5. Hvis du er alene og ikke kan få kontakt til kollegaer eller til kontoret, hvis det for eksempel er uden for normal skoletid, skal du passe særlig godt på dig selv. Undgå at optrappe konflikten og prøv at komme væk. Efterfølgende kan du så kontakte en kollega, ledelsen, familien eller politiet. Du hjælper selvfølgelig også, selv om du har fri.

6. I situationer, hvor ledelsen er væk fra skolen, har den nærmeste foresatte ledelseskompetencen. I lærergruppen er det mødelederen for pædagogisk råd. Er vedkommende ikke til stede, må tillidsmanden træde til.

PIGINNAASAT PERIUTSILLU ILUAQUTAASINNAASUT

Aaliangerussi nakuuserneq siorasaarisarnerlu samminiargugu, sulisut ilinniarteqqinnissaat isumagisiuk, pinaveersaartitsinissap piviusunngortinnissaanut piareersimallutik piviusunngortitsinnaanngorsillugit. Ilinniartitsineq siamasissumik eqqarsaatigineqassaaq assigiinngisitaarsinnaallunilu.

Immissinnut suliamut atatillugu avitseqatigiittaritsi

Nakuusernermut politikkersi iluaqutaasumik sulianut atatillugu avitseqatigiittarnermik malitseqartissinnaavarsi. Suliamut atatillugu avitseqatigiinneq pisuni assigiinngitsuni ingerlanneqarsinnaavoq. Illit nammineeirutit suleqammit ilinniit misillitagaqarnerusumiit iml. aqutsisuniit siunnersorneqarnissat ilitersorneqarnissalluunniit ujartorsinnaavat. Suliamut atatillugu avitseqatigiittarneq eqimatqatigiit ataatsimiinneranni inissisinnaavarsi, iml. atuartut nakuusernissamut qanissisinnaasut ataatsimiittarnissinni oqaluuserisartagassatut ataavartumik inissisinnaavasi.

Suleqallu immersoqatigiinneq pitsaasoq aamma pinsinnaavoq suleqativit sulisutit malittaralutit, kingornalu pitsaasumik iliuutitsit pingasut pitsanngorsarsinnaasatillu pingasut ilinnut utertillugit.

Immissinnut supervisionertittaritsi

Suliamut atatillugu avitseqatigiinneq aqqisugaasumik ingerlasunngortinneqarsinnaavoq supervisionimut saatillugu, ineriartuutaasussanngorlugu. Supervision sulisup aappaa superviserertissaaq suleqammit supervisoriusumit ikiorneqarluni, sulianut atatillugu ajornartorsiutit unammillernartulluunniit misissuataarnissaanut, qanorlu iliorluni ingerlariaqqinnissaminut eqqarsaatersuuteqartinneqassaaq. Supervisioni sinaakkutit siumut aaliangersariigaasut atorlugit ingerlanneqassaaq, oqaloqatigiittullu imminnut ammaqatigiillutillu tatigeqatigiinnermik peqarnissaannik pisariaqartitsilluni.

Supervision tarnikkut qisuariaatit artorsaatissinneqarnermeersut suliarinissaannut sakkutsialaavoq, iliuusaasinaasut amerlanerusut qaqlernissaannut, stressip nukissaaruttutullu inissisinnaanerup pinaveersaartinnissaanut. Supervisioni nakuusernissap pinaveersaartinnissaanut atorluarneqarsinnaavoq. Nakuuserfigineqarsimaguit erngerlutit ikiorneqarnissannik pisariaqartitsiffinni supervisioni pisariaqartissanngilat, tarnilli pissusaanik ilisimasalimmik pisup sakkortuup nalaatavit suliarinissaanut pisariaqartitsissallutit.

Sulisut nakuusernerup pinaveersaartittarnissaanut ilinniartikkut

Sulisut ilinniaqinnerat pikkorissarneralluunniit atuarfimmut naleqqussakkanik ullut immikkut sammisaqarfiit ingerlanneratigut iml. pikkorissartinneratigut ingerlanneqarsinnaapput. Sulisut immikkut toqqakkat atuarfup avataani ullunut immikkut sammisaqarfusunut, ataatsimiinnernut ilinniaqqinnernulluunniit peqataasinnaapput.

Pikkorissarnerit makku pinaveersaartitsilluni suliaqarner-

mut nukittorsaataalluarsinnaapput: Attaveqatigiinneq, aaqqiagiinnginnerit iliuuseqarfigisarnissaat aammalu tarnikkut ikiueqqaarneq. Attaveqariaatsit sungiusarnissaannut periarfissarpassuupput, soorlu tusarnaaqqissaarnerup sungiusarnissaa, ataqqinnilluni imminullu ataqqilluni attaveqariaatseq, "qungasersuutut" attaveqariaaseq, NLP-mi periuseq malillugu attaveqariaaseq. Eqqarsaatigisiuttaaq naaperiaasitsisartunik ilinniartitsiniarnerlusi, taaku suleqatinit immikkut piginnaasalittut pisariaqartillugu sulisinneqarsinnaasunngorlugit.

Atuartsinermi nakuuserneq pinaveersaartissiuq

Aaqqiagiinnginnerit qanoq iliuuseqarfigisarnaanerattaveqatigiininnerullu sungiusarnissaa tassaannanngilat atuarfimmi sulisunut sakkussat. Atuarfimmi atuartut sakkusanik assigisaanik tuniorarussigit, taakku aamma nakuuserneq pinaveersaartissinnaassavaat. Taamaattumik aaqqiagiinnginnerit qanoq iliuuseqarfigisarnissaat nakuusernarnerullu pinaveersaartinnissaa atuartut skemaanni ilaasariaqarput.

Atuartut aaqqiagiinnginnerit qanoq aqqeriarneqarsinnaasarnerat piginnaaneqarfigilerunikku kammalaatitik kamaqqajaasut qasukkartissinnaasassavaat, nakuuseratar-toqarsinnaaneralu pinaveersaartitseqataaffigisinnaallugu.

Atuartut naaperiaasinnaanermik ilinniartissigit

Atuartut 11-12 missaani ukioqalerneranniit aaqqiagiinngittoqartillugu naaperiaasitsisarneq periusisialaasinnavaoq aaqqiagiinnginnerup tamagiinnut naammaginnartumik aqqeriarinissaanut. Naaperiaasitsinermit inuit pineqartut aaqqiagiinngissuteqartuusut ajornartorsiutiminnut aaqqiissuummik isumaqatigiissuteqartarput. Naaperiaasitsineq aaqqiagiinngitsut oqimaqatigiissumik inissisima-gaangata pitsaasumik atorluarneqarsinnaavoq.

Naaperiaasitsinerli tamatigut atugassaqqinneq ajorpoq. Persuttaattoqartillugu, atornerluisoqartillugu pinerluttoqarsimatilluguluunniit naaperiaasitsineq atorsinnaanngilaq. Pisut taamaattut ima assuarnatigaat atuarfup taakku pisut pissusissanik sanioqqutsinertut isigalugit assuarisariaqarlugit. Aaqqiagiinngittoqartillugu illuatungiusoq illuatungiminiit nukittunerusumik inissisimappat, imaappoq illuatunge-risani timikkut tarnikkulluunniit naqisimappagu, soorlu pimmatigisimappagu taava naaperiaasitsineq atussallugu aamma tulluannngilaq.

NYTTIGE KOMPETENCER OG METODER

Når I beslutter jer for at sætte forebyggelse af vold og trusler på dagsordenen, så sørg for at efteruddanne medarbejderne, så de bliver klædt rigtigt på til at føre forebyggelsen ud i livet. Uddannelse skal tænkes bredt og kan have mange former.

Giv hinanden faglig sparring

I kan med fordel følge voldspolitikken op med faglig sparring. Den faglige sparring kan finde sted i mange sammenhænge. Du kan selv tage initiativ til at søge råd og vejledning hos en mere erfaren kollega eller hos lederen. I kan også formalisere den faglige sparring ved at udveksle erfaringer på teammøderne eller at have potentielle aggressive elever som fast punkt på dagsordenen.

En anden god måde at sparre på er, at lade en kollega overvære en arbejdsituation. Efterfølgende nævner kollegaen tre ting i undervisningen, du gjorde godt og tre ting, du kan gøre bedre.

Giv hinanden supervision

Den faglige sparring kan formaliseres og udvikle sig til supervision. I supervision får den ene part, supervisanden, hjælp af den anden part, supervisoren, til at forholde sig undersøgende til arbejdsmæssige problemstillinger. Supervision foregår med aftalte spilleregler og forudsætter åbenhed og tillid fra begge parter.

Supervision er et godt redskab til at bearbejde psykiske reaktioner på belastninger, at udvide handlerepertoiret og modvirke stress og udbrændthed. Supervision er velegnet til at forebygge voldsepisoder. Hvis du har været udsat for en voldshandling, har du i den akutte krisefase ikke brug for supervision, men for psykologhjælp til at bearbejde den voldsomme oplevelse.

Uddan medarbejderne til at forebygge vold

Efteruddannelse af medarbejderne kan foregå på temadage eller på kurser, der er skræddersyet til skolen.

Udvalgte medarbejdere kan også deltage i temadage, konferencer og efteruddannelse uden for skolen.

Kurser i kommunikation, konflikthåndtering og psykisk førstehjælp kan i høj grad styrke det forebyggende arbejde. Der findes mange muligheder for kommunikationstræning som aktiv lytning, girafsprag, assertionstræning, mediation og NLP-metoden. Overvej også, om I vil uddanne mæglere, der kan fungere som ressourcepersoner, I andre kan trække på.

Forebyg vold i undervisningen

Konflikthåndtering og kommunikationstræning er ikke kun gode redskaber for skolens medarbejdere. Skolens elever kan også være med til at forebygge vold, hvis I udstyrer dem med de samme værktøjer. Konflikthåndtering og forebyggelse af vold bør derfor også stå på elevernes skema.

Kommer de i besiddelse af de færdigheder, der skal til for at løse konflikter, er de automatisk med til at dæmpe aggressive kammerater og forebygge vold.

Lær eleverne at mægle

Fra eleverne er 11 til 12 år gamle, kan mægling være en god metode til at løse konflikter. I mægling bliver de implicerede parter enige om en løsning på et problem. Mægling kan med fordel anvendes i konflikter, hvor styrkeforholdet er lige.

Mægling er nemlig ikke altid en brugbar metode. Ved slagsmål og i sager om misbrug og kriminalitet dur mægling ikke. De sager er så graverende, at skolen disciplinært må tage afstand fra hændelserne. I konflikter, hvor den ene part er stærkere end den anden, altså hvor den ene part undertrykker den anden fysisk eller psykisk, for eksempel med mobning, dur mægling heller ikke.

IMMIKKUT ATUARFINNI

– SPECIALSKOLENI NAKUUSERTARNEQ

Qallunaat Nunaanni specialskeni ilinniartitsisut, peror-saasut, perorsaasullu ikiortaasa affai sinnerlugit ukiut tamaasa sulitillutik persuttarneqarnissamik siorasaari-nermik sulinerminni nalaataqartarput. 75 %-ii sinnerlugit siorasaarutini suaartarfigineqarlutik misigisarpaat. Kiisalu ilinniartitsisut, perorsaasut, perorsaasullu ikiortaasa 75 %-ngajaasa ukiup kingulliup ingerlanerani specialskeni sulitillutik annersinneqarneq misigisimallugu.

Kalaallit Nunatsinni atuarfinni siorasaarisarnerit persut-taasarnerillu qanoq atugaatiginerannik paasissutissanik peqanngilagut.

Kisitsisit qulaani taakkartorneqartut Arbejdsmedicinsk

Klinik Herning aammalu Psykologisk Institut, Københavnip Universitiatu akornanni suleqatigiilluni misissuinermeer-suupput. Misissuinermini qallunaat nunaanni specialskeni sulisut 796-it peqataapput, misissuinermini akissuteqartut 95 % sinneqarlutik.

Misissuinerutaaq takutippaa ullut tamangajaasa ilin-niartitsisut, perorsaasut, perorsaasullu ikiortaas siorasaar-inernik nakuusernerrillu nalaataqartartut. Ilinniartitsisut, perorsaasut, perorsaasullu ikiortaasa 20 %-iisa missaat ullut tamaasa/sapaatip akunneranut nakuuserfigitinnis-samik siorasaarneqartartut, 20 %-iisalu ullormut/sapaatip akunneranut annersinneqarneq misigisarlugu.

75 %-ii sinnerlugit siorasaarutiniq
suaartarfigineqarlutik misigisarpaat

Mere end **75 %** oplever hvert
år at blive råbt truende ad

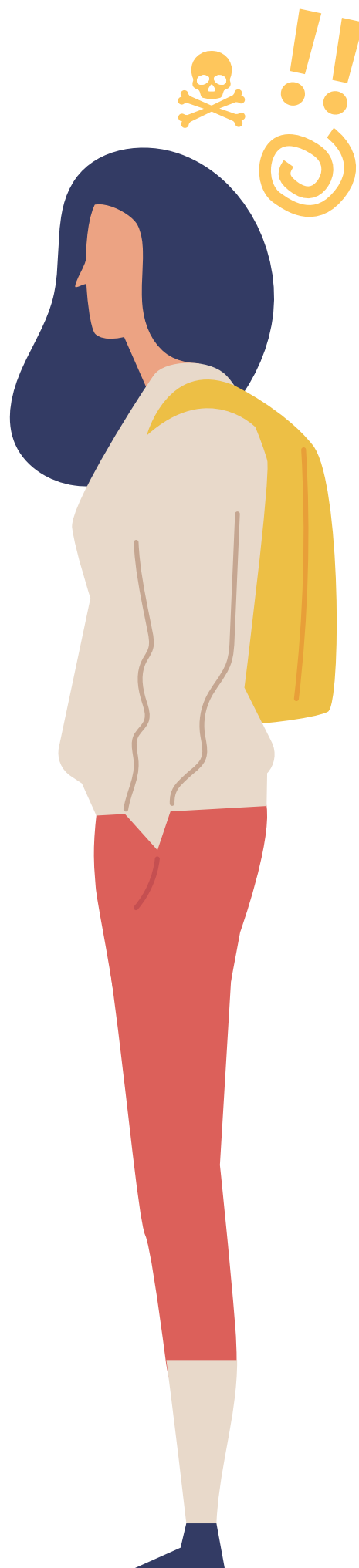
VOLD PÅ SPECIALSKOLER

Over halvdelen af lærerne, pædagogerne og pædagogmedhjælpere, der arbejder på en specialskole i Danmark, er hvert år udsat for trusler om bank på deres arbejde. Mere end 75 % oplever hvert år at blive råbt truende ad. Samtidig har godt 75 % af lærerne, pædagogerne og pædagogmedhjælpere inden for det sidste år oplevet at blive slået på deres arbejde på en specialskole.

Der findes ikke data omkring omfanget af vold og trusler på skoler i Kalaallinut Nunaat.

Ovenstående data er fra en stor undersøgelse, der er lavet i et samarbejde mellem Arbejdsmedicinsk Klinik Herning og Psykologisk Institut, Københavns Universitet. I undersøgelsen indgår 796 ansatte på specialskoler i Danmark og svarprocenten i undersøgelsen er over 95 %.

Samtidig viser undersøgelsen også, at ganske mange lærere, pædagoger og pædagogmedhjælpere næsten hver dag er udsat for trusler og vold: Omkring 20 % af lærerne, pædagogerne og pædagogmedhjælpere bliver truet med bank dagligt / ugentlig og 20 % oplever dagligt / ugentlig at blive slået.

Apeqquutit suliffimmi nakuusertarnerup siorasaarisarnerullu qanoq misigisaqarfigisarnerannut, taakkulu sulisut suliffimmi ilorrisimaarnerannut, tarnikkullu avatangiisaannut qanoq sunniuteqartarnerusut atuarfimmi sulisut suliffimmi qanoq illorrisimaartiginerannut misissuinermi aamma ilannguneqarsinnaapput.

Spørgsmål om oplevelser af vold og trusler, og hvad de betyder for medarbejdernes trivsel og psykiske arbejdsmiljø, kan også indgå i skolernes trivselsmålinger.

NAKUUSERTARNERUP SIORASAARISARNERILLU INISSISIMAFFIAT

Angusaqarfiusussamik pinaveersaartitsiniarussi pingaaruteqarpoq atuarfissinni nakuusertarnerup nalaattakkassi iml. nalaassinnaasassi suussusaa qanorlu atugaatiginera ilisimaarissallugu. Taamaasillusi nakuusertarnerup pinaveersaartinnissaanut iliuuseqarfigisarnissaanullu iliuusissat naleqquttut toqqarsinnaassallugit.

Qanoq inissisimasoqarpa

lnatsisitigut piumasaqaataasup APV-ip – Arbejdspladsvurderingip suliarinera iluatsillugu nakuusertarnermiit siorasaarisarnermiillu ajornartorsiutaasartut suussusersillugillu qanoq inissimaffiginerlusigit qulaajassavarsi. Assersuutigalugu tamanna pisinnaavoq APV-liornissinni apeqquutit atorniakkasi naleqqussarlugit, taamaasillusi sulisut atuarfiup nakuusertoqartillugu siorasaarisoqartillugulu qanoq piareersimalluartinera kiisalu pinaveersaartitsilluni iliusai qanoq igineraat apeqqutigisinnaallusiuk.

Apeqqutigisinnaasanut assersuutit:

- Qaammatit kingulliit 12-k iluanni sulitillutit nakuuserfiginninnissamik siorasaarnerqarnermik nalaataqarnikuut?
- Qaammatit kingulliit 12-k iluanni sulitillutit timikkut nakuuserfigitinnikuut?
- Aaqqiagiinnginnerit iliuuseqarfigisarnissaannut ilisimasatit naammappat, taamaasillutit meeqqat, inuusuttut ilaqaataasalu akornanni pisoqartillugu pinaveersaartitsinnaanermik iml. siorasaarinerit sakkortuuliornerillu annikillisarsinnaallugit?
- Suliamut atatillugu meeqqanut, inuusuttuaqqanut ilaqaataasullu pillugit ilisimasaqarpit?
- Meeqqat, inuusuttut, ilaqaataasulluunniit iluanni siorasaarinermik sakkortuumilluunniit pisoqarneranerani suleqatinniit aqutsuniillu pisup iliuuseqarfiginissaanut tapersorsorneqarnermik naammatumik pisarlutit migisarsiuk?
- Suliffiit ima aaqqissugaava ilaqaataasut, inuusuttut, meeqqallu siorasaarisinnaanerannut sakkortuumillu

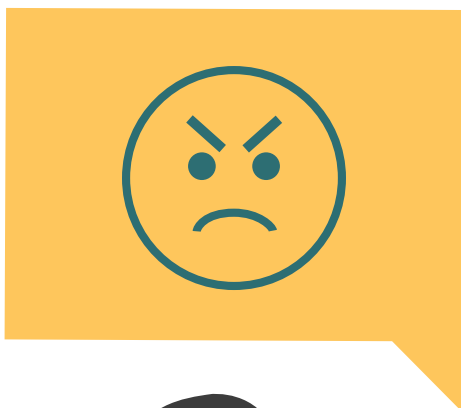
pisoqaratarsinnaanerannut pinngitsoortitsiniaanissamut naleqqussagaalluni?

- Misigisarpiuk nakuusertoqarsimatillugu imaluunniit siorasaarisoqarsimatillugu pisup malittarineqarluartarnera, soorlu meeqqat, inuusuttut ilaqaataasulluunniit oqaloqatigineqarnerisigit imaluunniit sulinerup aaqqissuuteqqinneratigit?

Nalunaarsuineq

Pingaaruteqarpoq nakuusernerit nalaattakkassi aammalu siorasaarinerit pisartut nalunaarsortarnissaat. Taamaasillusi paasissutissanik nalituunik suliffissinni pissarsissaasi, pisimasunik takussaasunngortitsissaasi, suliffeqarfissinilu sutigut unammilligassaqarnissinnik ersersitsissallusi. Qanoruna pisoqartillugu susoqartillugulu pisut pisartut? Nalunaarsuineq nakuusertarnerup ammanerusumik eqqartornissaanut aamma aqutissiusseqataassaaq, taamaasilluni tamatta akisussaaqataanitsinnik ersersitsissalluni, imaangitsoq pisimasumut attuumassuteqartunit kisimi akisussaafigineqarluni. Kiisalu nalunaarsuineq pingaaruteqarpoq, taamaasillusi atuarfimmi sulinermi atukkat tigussaasumik uppersaatissaqarfigilissagassigit.

Qanoq nalunaarsuinerup ingerlanneqartarnissaa, nalunaarsukkallu qanoq atorneqarnissaat atuarfiit atasiakkaat namminneq eqqartussavaat aaliangiiffigalugulu. Pingaaruteqarnerpaavoq ilissinnut sapinngisamik ajornanngitsumik periutsumik aaliangiussaqarnissarsi. Periuseq atorniagarsi pisariitsumik nassaarineqarsinnaassaaq, pingaaruteqarporlu paasissutissat nalunaarsukkasi ukunannga ersersitsissammata: Pisup pinnginnerani susoqarpa, sulisumullu pisoq qanoq kinguneqarpa. Nalunaarsuinissinni ersareqqissaamik nakuusernerup siorasaarinerulluunniit suusimanera nalunaarsorsinnaagusai, taava sutigut iliuuseqartoqassanersoq kiisalu pinaveersaartitsilluni qanoq iliortoqarsinnaanerannut iliuusaassussat nalilerluarsinnaanerussavasi.

IDENTIFIKATION AF VOLD OG TRUSLER

For at kunne gennemføre en målrettet og effektiv forebyggelse er det vigtigt, at I kender karakteren og omfanget af den vold, I møder – eller risikerer at møde – på jeres skole. Kun på den måde bliver det muligt for jer at vælge de rette initiativer til at forebygge og håndtere af volden.

Kortlægning

I forbindelse med den lovpligtige APV – Arbejdspladsvurdering skal I identificere og kortlægge problemer med vold og trusler. Det kan I fx gøre med en tilrettet APV-spørgeskemaundersøgelse, hvor I specifikt spørger ind til medarbejdernes oplevelser og skolens beredskab og evne til at håndtere episoderne.

Eksempler på spørgsmål:

- Har du inden for de seneste 12 måneder været udsat for trusler om vold på din arbejdsplads?
- Har du inden for de seneste 12 måneder været udsat for fysisk vold på din arbejdsplads?
- Har du tilstrækkelig viden om konflikthåndtering til at forebygge eller nedtrappe trusler og voldsomme episoder med børn, unge og deres familie?
- Har du faglig viden om børnene, unge og deres familie?
- Oplever du tilstrækkelig støtte fra kolleger og ledere til at håndtere trusler og voldsomme episoder med børn, unge og deres familie?
- Er din arbejdsplads hensigtsmæssigt indrettet i forhold til at undgå trusler og voldsomme episoder med børn, unge og deres familier?
- Oplever du, at der bliver fulgt tilstrækkeligt op på episoder med trusler og vold fx med samtaler med børn, unge og deres familie eller ændringer i arbejdets organisering?

Registrering

Det er vigtigt, at I registrerer den vold og de konkrete trusler, som I bliver udsat for. Det synliggør episoderne og giver arbejdspladsen værdifuld viden om, hvor udfordringerne findes. Hvornår og i hvilke situationer er det at episoderne opstår? Registreringen er også med til at skabe åbenhed om volden og gøre det til et fælles ansvar og ikke kun et problem for de involverede. Og endelig er registreringen vigtig for, at skolen kan dokumentere arbejdsforholdene.

Hvordan registreringerne konkret skal foregå og hvordan I bruger dem, skal den enkelte skole drøfte og beslutte. Vigtigst af alt er det, at I vælger en form, som er så lidt besværlig for jer som mulig. Metoden skal være lettilgængelig og det er vigtigt at I sikrer, at oplysningerne giver et klart billede af, hvad der skete inden episoden og konsekvenser, som episoden havde for medarbejderen. Jo mere præcist I kan beskrive vold og trusler, desto bedre rustet er I til at vurdere, hvor der skal gribes ind og gøres en forebyggende indsats.

PINAVEERSAARTITSINEQ NAKUUSERNERIT SIORASAARINERILLU

Najoqqutassat

Pinaveersaartitsinermik suliaqarnermi pingaarutillit ilagaat nakuusernerit siorasaarinerillu suussusersinissaanut, pinaveersaartinnissaannut iliuuseqarfigisarnissaannullu iliuusissanut tamakkiisumik najoqqutassaqaarnissaq. Najoqqutassat ulluinnarni atorluagassatut piulissappata pingaaruteqarpoq ilissi pisariaqartitassinniit, ileqqussinniit, pingaartitassinniit, atuartut katitigaaneraneranniit il.il. aallaveqaarnissaat.

Najoqqutassat makkunanga imaqakkajupput

- Atuarfiup timikkut persuttaanerup tarnikkullu persuttaanerup suussusaannik nassuiaataa
- Nakuusernerit siorasaarinerillu qanoq nalunaarsorlugillu misissortarnissaannut allaatiginnineq
- Nakuusernerit siorasaarinerillu suussusersinissaannut, pinaveersaartinnissaannut iliuuseqarfigisarnissaannullu iliuusaasartussanut pilersaarut
- Sullivinnik nakkutilliisoqarfimmut, sillimmasiisarfimmut politiinullu nalunaarsuortarnissamut periusissat
- Atuarfiup qanoq iliorluni nakuusernerit siorasaarinerillu pereersut ilinniartitassinnissaannut pilersaarutaa
- Pisoqartillugu kina qanoq iliortassanersoq allaatiginnineq – pisoqartillugu aammali sulisut akornanni aqutsisunilu kiap suna suliaasarineraa akisussaaffigineraaluu.

Navianassutsimik nalilersuineq

Ulluinnarni navianassutsit nalilersortarnerat iliuuseqarnermik kinguneqartinneqartut, aqqiagiinnginnernik nakuusernernerillu pinaveersaartitsinnaapput. Assersuutigalugu ullup ingerlanerani piffissani aaliangersimasuni pisoqartarpa, illup iluani piffinni aaliangersimasuni iml. atuartut aaliangersimasut iluanni?

Sulisut ataasiakkaat piginnaasaat, misilittagaat atuartunillu peqateqartarnerat aallaavigalugu navianassutsimik nalilersuineq ingerlassinnaavarsi.

Taamatuttaaq atuartut ataasiakkaat ukkallugit navianassutsimik nalilersuineq ingerlassinnaavarsi, tassani aallaavigisnaavarsi ilissi perorsaanikkut atuartumut pilersaarutarsi imaluunniit atuartut ulluinnarni oqaatsitik timertillu atorlugu oqariartuuteqartarnerata pissusilersortarneralu atuarniarneratigut.

Iliuussissat tunaartalernerat

Pinaveersaartitsiniarlusi iliuusissassi pilersaarusiortarneranni atuarfiup APV-a misissorsinnaavarsi eqqartorlugulu, imaluunniit qaammatini kingullerni pingasuni nakuusernerit siorasaarisarinerillu nalunaarsorneqarsimasut misissorlugillu eqqartorsinnaavasi, taamaasillusi sumi unammillernartoqarneris nassaaresinnaassavarsi, sumilu qanoq iliuuseqarnissarsi inissillugu.

- Sulinermi eqqarsariartaaseq atorneqartoq naleqartitallu nutaamik ukkanneqaqqissappat?
- Periutsit isumaqatigiissutillu allanngortinnissaat iml. nutarsarnissaat pisariaqarpa?
- Piffissanngorsimava atuarfiup malittarisassaasa ileqqusisalu nutarsarnissaannut?
- Atuartuutigisat allanngornerat ulluinnarni periutsit nutaannngortariaqaleranerannik iliuuseqarfigisassallu allanngornerannik pisariaqartitsilersimava?
- Perorsaanermi periuseq qimerlooqqittariaqarlersimava?
- Suliamut piginnaasat qaffassartariaqalersimappat, soorlu ilinniartitsinikkut, uterfiginnittarnermut ileqqut ineriartorteqqinneratigut imaluunniit supervisioneqartarnikkut?
- Sulisut immikkut piginnaasaqaarnissamut pisariaqartitsippat, soorlu aqqiagiinnginnerit qanoq iliuuseqarfigisarnissaannut pikkorissarnikkut, immikkuullarissumik nappaatilinnut sullissinissamut piginnaanngorsarnikkut il.il.?
- Atuarfiup illutamigut aqqissugaanera allanngortittariaqarpa?
- Nakuusernerit pinaveersaartinnissaannut atuarfimmi inuit inooqataanikkut pisuussutaat ukkatissavisiuk?
- Suliat aqqissuussaannerat allanngortittariaqarpa?

Ulluinnarni navianassutsit nalilersortarnerat
iliuuseqarnermik kinguneqartinneqartut,
aaqqiagiinnginnernik nakuusernernillu
pinaveersaartitsisinnaapput

Konkrete risikovurderinger i
dagligdagen, som følges op af
handling, kan være med til at
forebygge konflikter og vold

FOREBYGGELSE AF VOLD OG TRUSLER

Retningslinjer

Et vigtigt element i forebyggelsesarbejdet er retningslinjer for den samlede indsats med at identificere, forebygge og håndtere vold og trusler. For at de kan være et brugbart redskab, er det vigtigt, at retningslinjerne tager afsæt i jeres behov, rutiner, værdigrundlag, elevgruppens sammensætning mv.

Retningslinjerne indeholder typisk

- Skolens definition af og holdning til fysisk og psykisk vold
- Beskrivelse af hvordan trusler og vold registreres og analyseres
- Handleplan for identifikation, forebyggelse og håndtering af vold og trusler
- Procedure for anmeldelse til Arbejdstilsynet, forsikringen og politiet
- Plan for hvordan skolen opnår læring af volds- og trussel-episoderne
- Beskrivelse af hvem der gør hvad – både når de konkrete episoder opstår og i forhold til, hvordan roller og opgaver er fordelt blandt medarbejdere og ledelse.

Risikovurdering

Konkrete risikovurderinger i dagligdagen, som følges op af handling, kan være med til at forebygge konflikter og vold. Er der fx hændelser på bestemte tider af dagen, bestemte steder i bygningerne eller omkring særlige elevgrupper?

Risikovurderingen kan I foretage med udgangspunkt i den enkelte medarbejders kompetencer, erfaring og samspil med eleverne.

Tilsvarende kan I foretage risikovurderingen med fokus på den enkelte elev, fx med afsæt i jeres pædagogiske handleplan eller i den daglige aflæsning af elevens verbale og nonverbale kommunikation og adfærd.

Målretning af indsatsen

Når I tilrettelægger en forebyggende indsats, kan en analyse og drøftelse af fx skolens APV eller de seneste tre måneders registreringer af vold og trusler give jer et godt blik på, hvor I finder udfordringerne, og hvor I skal sætte ind.

- Skal der fornyet fokus på holdninger og værdier i arbejdet?
- Er der brug for at ændre eller genopfriske procedurer og aftaler?
- Er tiden inde til en revision af skolens regler og rutiner?
- Har ændringer i elevgruppen aktualiseret behovet for nye metoder eller indsatser i dagligdagen?
- Skal den pædagogiske praksis have et serviceeftersyn?
- Er der brug for at give fagligheden et løft, fx i form af uddannelse, udvikling af feedbackkulturen eller supervision?
- Har medarbejderne brug for særlige kompetencer, fx kurser i konflikthåndtering, særlige diagnoser mv.?
- Er der noget i den fysiske indretning, som bør ændres?
- Skal I sætte fokus på skolens sociale kapital som element i voldsforebyggelsen?
- Skal der ske ændringer i den måde, arbejdet er organiseret på?

NAKUUSERNERIT SIORASAARINERILLU ILIUUSEQARFIGINISSAAT

Iliusissat

Upalungaarsimaniarnermut pilersaarutip qulakkiissavaa:

- Sulisup, suleqatip, takunnittuusut ilaqutaasullu pisaria-qartinneqartoq naapertorlugu tapersersoneqarlutillu ikiorserneqarnissaat
- Pisup eqqortumik nalunaarsorlugulu nalunaarutiginnissaa
- Pisup nalilersorneqarnissaa – nalilersuinermi inernerusut nakuusernerit siorasaarinerillu pinaveersaartinnissaanut pitsanngorsaannissamut atugassanngorlugit, taamaasillusi nakuusernerit ajoqusiisarnersa annikinnerpaaffianiitinnissaat sulissutiguassallusiuk
- Upalungaarsimanermut pilersaarut aamma allatigut atuafimmi sakkortuumik pisoqartillugu atorneqarsinnaavoq
- Upalungaarsimanermut pilersaarutip atuutsinnissaanut pingaaruteqarpoq sulisut tamarmik, vikarit ilinniartullu praktikkertut pilersaarutip imarisaanik ilisimanninnissaat, pilersaarutillu paasiuminartuunissaa piviusumullu tulluarnissaa
- Upalungaarsimanermut pilersaarutip imarikkajuppa nakuusernermik nalaataqartoqartillugu qanoq ilior-toqarnissaa, iliuusissat tulleriissaarnerat, kinalu qanoq iliussanersaq.

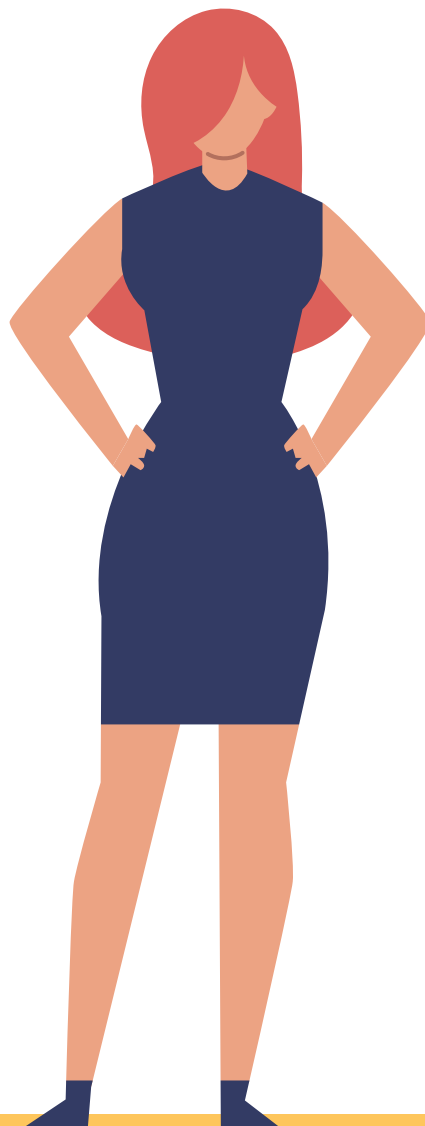
Pilersaarummi allaatiginerqarsinnaavoq assersuutigalugu:

– Nakuusertoqarsimatillugu erngerluni iliuusissat

- Kina suleqammut ikiueqqaassava?
- Nakuusernermik eqqugaasup qanigisai qanoq pisoqarsimaneranik kalerrinneqassappat? Kiap tamanna isumagissavaa? Qanigisaasut attaveqarfissat allattorsimaffiat sumi nassaarineqarsinnaava?
- Kiap atuortoq nakuusersimasooq imaluunniit siorasaarimasooq isumagissavaa? Qanoq isumagineqassava? Kiap angajoqqaat attaveqarfigissavai?
- Kiap atuortut sinneri isumagissavai? Qanorlu isumagineqassappat?
- Kiap aaliangissavaa sulisoq tarnip pissusaanik ilisimasilimmik nakorsamilluunniit ikiorserneqartariaqartoq? Kiap piviusunngortissavaa?
- Suleqatit tamarmik qanoq pisoqarsimaneranik ilisimatinnegassappat? Kiap tamanna isumagissavaa? Qanorlu tamanna ingerlanneqassava? – Nakuusertoqareersimatillugu ullut sapaatillu akunnerisalu ingerlanerini
- Nakuuserneq sumi nalunaarsorneqassava? Kiap nalunaarsussavai? Qaqugu tamanna iliuuserineqartassava?
- Nakuuserneq sumut nalunaarutigineqassava? Kimut? Kiap tamanna isumagissavaa? Qanoq innikkut tamanna pisassava?
- Nakuuserfigitittoq napparsimasutut nalunaarutigineqarpat: Kiap napparsimasumut attaveqarneq ingerlaavartis-

savaa, napparsimasullu ikiorserneqarnissaaq tapersersorneqarnissarlugu pisariaqartitaq naapertorlugu pissarsinnissaa aqutissiuullugu? Kiallu qulakkiissavaa piareeruni suliffimmut uternissaa?

- Defusing-emik imaluunniit debriefing-imik ingerlatsissavisi? Kikkut peqataassappat? Kiap taamaaliortoqarnissaa akisussaaffigissavaa? (Defusing: pisoqarsimatillugu ingerlaannaq nalaataqartunik oqilisaassilluni oqaloqatiginninneq, aqqissuussannginnerusooq ingerlaannaq ingerlanneqartanera pissutigalugu. Debriefing: oqaloqatiginneg eqimattami nalaataqarsimasut akornanni aqqissuussamik ingerlasooq)
- Suleqatigiinni pisoq ilinniartiginiarlugu qaqugu qanorlu pisoq eqqartussavisiuk?
- Upalungaarsimanermut pilersaarutersi aamma uannga imaqtartariaqarpoq: Qanoq iliorlusi pilersaarutersi nalilersoqqittarniarpisiuk, qanoq akulikitsigisumik, kiallu tamassuma pisarnissaa akisussaaffigivaa?

Sulisoq aqutsisorluunniit nakuusernermit
siorasaarinermilluunniit nalaataqartup qanoq
iliuuseqarfigisarnissaanut pilersaaruteqarnissarsi
pingaaruteqarpoq, susoqassava, kina qanoq iliussava?

Det er vigtigt, at I har en plan for, hvad der skal ske og
hvem, der skal gøre hvad, hvis en medarbejder eller
leder bliver udsat for vold eller trusler

HÅNDTERING AF VOLD OG TRUSLER

Håndtering

Beredskabsplanen skal sikre:

- At voldsramte medarbejdere, vidner, kolleger og pårørende får den nødvendige hjælp og støtte
- At I registrerer og anmelder episoder korrekt
- At I evaluerer episoderne, og at I bruger resultaterne til at kvalificere arbejdet med at forebygge trusler og vold - og reducerer voldens skadevirkninger
- En beredskabsplan kan også bruges, hvis der sker andre voldsomme begivenheder på skolen.
- For at beredskabsplanen skal fungere, er det vigtigt, at alle medarbejdere – også fx vikarer og studerende i praktik – kender til indholdet i den og at den er klar, overskuelig og konkret
- En beredskabsplan indeholder typisk en beskrivelse af, hvad der skal ske, i hvilken rækkefølge og hvem der skal gøre hvad, når nogen bliver udsat for vold

Planen kan fx beskrive:

- Umiddelbart efter en voldsepisode

- Hvem skal give kollegial førstehjælp?
- Skal de pårørende til den voldsramte orienteres om, hvad der er sket? Hvem skal gøre det? Hvor findes eventuelle lister over kontaktoplysninger til de pårørende?
- Hvem skal tage sig af eleven, som har slået eller

truet? Hvordan? Hvem kontakter forældrene?

- Hvem skal tage sig af de øvrige elever? Hvordan?
- Hvem skal træffe beslutning om, hvorvidt medarbejderen har brug for hjælp fra psykolog eller læge? Hvem sætter det i værk?
- Skal alle kolleger orienteres om, hvad der er sket? Hvem skal gøre det? Hvordan?
 - I dagene og ugerne efter voldsepisoden
- Hvor skal voldsepisoderne registreres? Hvem skal gøre det? Hvornår?
- Skal voldsepisoden anmeldes? Til hvem? Hvem skal gøre det? Hvornår?
- Hvis den voldsramte bliver sygemeldt: Hvem bevarer kontakten til den sygemeldte og baner vejen for, at hun får den nødvendige hjælp og støtte? Og hvem sikrer, at hun kan vende tilbage til arbejdspladsen, når hun er klar til det?
- Skal I gennemføre en defusing eller debriefing? Hvem skal deltage? Hvem er ansvarlig for, at det kommer til at ske?
- Hvornår og hvordan drøfter I episoden i personalegruppen, for at I kan lære af episoden?
- Krisepanen bør også indeholde en beskrivelse af, hvordan og hvor ofte I vil evaluere planen, og hvem der har ansvaret for, at det sker.

NAKUUSERTARNEQ PILLUGU MISUSSUUTIT – TJEKLISTIT

Tapiliussatut atuarneqarsinnaasut uani nassaaresinnaavatit:
<https://arbejdsmioweb.dk/>. Sakkussat taakkua suleqatigiinnermut ataatsimiititalianut, isumannaallisaaanermi ataatsimiititalianut, aqutsisunut, sullivimmi avatangiisinut suleqatigiissitamut imaluunniit Sullivimmi Avatangiisinut aamma HR-imi siunnersortinut piukkunnartuupput.

TJEKLISTER OM VOLD

Som supplement finder du på <https://www.arbejdsmiljoweb.dk/>. Disse værktøjer er velegnet til samarbejdsudvalg, sikkerhedsudvalg, ledere, arbejdsmiljøgruppen eller Arbejdsmiljø og HRkonsulenter.

MALITTARISASSASI MISISSORSIGIT!

Uama skemap immersornerata siunertarivaa suliffeqarfivit nakuusernerit pinaveersaartitsisarnera iliuuseqartarne-
ralu pitsanngorsassallugu. Akissutit sulisut nakuusernerit
ulluinnarni qanoq misigisarneraat ersersitsinnaapput,
qanorlu iliorlusi nakuusernerit pinaveersaartinnissaannut
iliuuseqarfignissaannullu oqaloqatigiinnissassinut
aallaaviusinnaallutik.

Skemami apeqqutit APV-liornissinni sammisap itisilernis-
saanut aamma atorsinnaavasi.

Piumagaanni: Ulloq, Ateq, Immikoortortaq:

Apeqqut

Kisitsit 1,2,3,4 iml. 5 allaguk 5="Annertoorujussuarmik".

4="Annertuumik"

3="Naammaginatarmik"

2="Immannguaq"

1="Naamerluinnaq"

Suliffinni nakuusernerup pinaveersaartinnissaanut
najoqqutassat sumik imaqrnerat nalunniliuk?
Isumaqrpit najoqqutassat piviusumi naammaginatarmik
atuutsinneqartut?

Najoqqutassat pillugut paasissutissinneqarsimasutut misigi-
vit?

Suliffeqarfissinni nakuuserneq sunaanersoq, sunaaneratalu
nassuiaatitaata akuerineqarnera tamarmiullusi paasilluarsi-
magissi isumaqrpit?

Isumaqrpit sulisut nutaat nakuuserarneq pillugu ajornar-
torsiummik ilitsersorneqarlutillu siunnersorneqartartut?

Maluginiarpiuk sulisut assigiinngitsunik suliallit tamarmik
nakuusernarmik nalaataqarsimatillutik nalunaaruteqatar-
tut?

Isumaqrpit nakuusertoqarsimatillugu iliuuseqarneq malit-
tarinninnerlu pikkoriffigigissi?

Isumaqrpit illit nakuusernarmik pisoqartillugu qanoq
iliornissannut pinaveersaartitsinissannullu ilisimasaqar-
lutit?

Sulisup nakuusernarmik nalaataqarsimasup qanoq ikiornis-
saanut tapersersornissannulluunniit najoqqutassaqrpisi
imaluunniit upalungaarsimanissamut pilersaaruteqarpisi?
Upalungaarsimanissamut pilersaarutit imaa sungiusimavi-
uk?

Isumaqrpit upalungaarsimaneq ulluinnarni ingerlalluar-
toq?

Isumaqrpit suleqat nakuusernarmik nalaataqarsimasooq
suleqatigiit ikiorlugulu tapersersornissaa pikkoriffigigaat?
Isumaqrpit ataatsimut isigalugu Suleqatigiit nakuusernar-
neq pillugu ajornartorsiut pimoorullugu pigaat?

Isumaqrpit aqutsisuit/aqutsisoqatigiit nakuusernarneq
ajornartorsiuk pimoorullugu pigaat?

Ilisimaviuk suliffeqarfivit nakuusernerit qanoq pisortaqrar-
finnut sullivinnillu nakkutilliisoqarfimmut nalunaarutigisar-

neraat?

Ilisimaviuk suliffeqarfivit qanoq ilisisoqartillugu nakuuser-
serimaneq politiinut nalunaarutigisarneraa?

Illiutsit qanoq naammagisimaartigaagit?

1=naammaginangilluinnarpoq, 10=naammaginatortorujus-
suuvoq.

1-imii 10-mut ataatsimut isigalugu suliffeqarfivit nakuu-
sertarneq pillugu iliuusai qanoq naammagisimaarti-
gaagit?

Allagit: Qanoq iliortoqartariaqarpa suliffeqarfinni takuu-
sertarnerit iliuuseqarfignissaannut sulisaaqarsimasagussi?

TJEK JERES RETNINGSLINIER!

Formålet med at udfylde dette skema er, at gøre din arbejdsplads bedre til at forebygge og håndtere vold. Svarene kan give et indblik i, hvordan medarbejderne oplever vold i praksis, og være afsæt til en fælles dialog om, hvordan I kan blive bedre til at forebygge og håndtere vold.

Spørgsmål fra skemaet kan også bruge til at uddybe emnet i APV.

Evt. Dato, navn og afdeling:

Spørgsmål

Skriv tallet 1,2,3,4 eller 5

5="I meget høj grad".

4="I høj grad"

3="Tilfredsstillende"

2="I mindre grad"

1="Absolut ikke"

Kender du indholdet af arbejdspladsens retningslinjer for voldsforebyggelse?

Synes du, at retningslinjerne fungerer tilfredsstillende i praksis?

Synes du, at du er informeret om retningslinjerne?

Er det dit indtryk, at der er en fælles accept og forståelse af arbejdspladsens definition af vold?

Synes du, at nye medarbejdere på får tilstrækkelig instruktion og vejledning i forhold til voldsproblemet?

Er det dit indtryk, at alle i personalegruppen registrerer eller anmelder det internt, når de har været udsat for en voldsepisode?

Synes du, at I er gode til handle og følge op i forbindelse med voldshændelser?

Synes du, at du har viden om, hvordan du kan håndtere og imødegå problemet med vold, hvis det opstår?

Har I retningslinjer eller en beredskabsplan for, hvordan en medarbejder skal hjælpes og støttes, hvis vedkommende har været udsat for vold?

Er du fortrolig med beredskabsplanens indhold?

Synes du, at beredskabet virker godt i praksis?

Synes du, at medarbejdergruppen er god til at hjælpe og støtte en kollega, der har været udsat for vold?

Synes du, at personalet som helhed tager voldsproblemet tilstrækkelig alvorligt?

Synes du, at din leder/ledelsen tager voldsproblemet tilstrækkelig alvorligt?

Kender du til, hvordan din arbejdsplads anmelder vold til myndigheder fx til Arbejdstilsynet?

Kender du arbejdspladsens retningslinjer for hvornår en voldsepisode skal anmeldes til politiet?

Hvor tilfreds er du med indsatsen?

1 = meget utilfreds

10 = meget tilfreds

På en skala fra 1 til 10, hvor tilfreds er du da alt i alt med arbejdspladsens indsats i forhold til vold?

Hvad skal der til, for at I kan blive endnu bedre til at håndtere og tackle vold på arbejdspladsen?: (skriv her)

SULEQAMMIK TARNIKKUT IKIUEQQAARNEQ IMATUT INGERLATISSAVAT

Suleqatitut tarnikkut ikiueqqaarnek piaarnerpaamik pissaaq.

Attaveqarneq siulleq

Suleqammik ikiueqqaarnek suleqammit pisumut sunnerti-simanngitsumit ingerlanneqassaaq.

- Navianartup imaluunniit sooranerup piujunnaarsinnissaa isumagiuk
- Inimik akornusersoneqarfigingisassassinnik nassaarit
- Oqaluttuuguk oqaloqatigiinneq minutsinik 30-45 misaannik annerpaamik sivilissuseqassamat.

Piviusut apeqquteqarfigikkitt

Nalaataqartoq unitseqattaarnagu oqaluttuartiguk. Oqaluttuartoq fantasiimiippallaarpat, soorlu "ima ajutoorsimatigisinnagaluarpungamiippat" piviusut apeqqutigikkitt.

- Unitsillugu aperisaruk: "Susoqarami" aammalu "Qanoq ilinerani unippa?", taamaasillusi piviusut aallaavigalugit oqaluttuarnissaa qanorlu ilinerani qaangiussimanersoq ukkatissavasi.
- Pisup piviusumiitinnissaanut suleqataassaait, pissanganarsaarinerit ilallattaarinerillu pinaveersaarniarlugit.

Una pinaveersaaruk

- Pisut allaanerusumik iliuuseqarfigisinnaasimagaluarnerata eqqartornissaa.
- Illit nammineq nakuusernerit siorasaarinerillu pillugit misillittakkappit oqaluttuarnissaat.
- Quiasaarniarnek suunngitsutullu naliliiniasarinerit

Sakkortuumik qisuariarnek nalinginnaasuvoq

Oqaluttuariuk qisuariaatit nalinginnaasuummata, ingasaginarsinnaasutut misigineqarsinnaagaluarlutik. Akunnerit ullualuillu ingerlaneranni annikilliartharlutik, aammali utersaartoortoqarsinnaasarluni.

Isumaqatigiissutit isumakuluutillu allattorsimaffiat

Isumakuluutit annikitsut annertunerusullu kiisalu pisariaqartitat oqaloqatiginnerup ingerlanerani saqqummersut allattorsigit.

- Suna siullugu iliuuserisassaanersoq ersarissisissiuq.
- Suna iliuusaassaanersoq kiallu isumagissaneraa isumaqatigiissutigisiuk.
- Eqqarsaatiginninnissaanut piffisaleruk.

Iliuissisanut tigussaasunut ikioruk

- Pisariaqartitaanut tigussaasunut ikioruk, soorlu qanigisanut attaveqarnermut, angerlamut ingerlanneqarnissamat imaluunniit nakorsiartarfiliarnissamat.
- Sulineri ajoqusernermut nalunaarusiorluni immersuinerani ikioruk.

Eqqumaffigiuk

Inuk annikitsuinnarmik ajoqusertoq tapersersorpallaaruni isumassorneqarpallaaruniluunniit inummut pineqartumut killormut sunniuteqarsinnaammat, inuk eqqorneqartoq pisumut sanilliullugu sapersutut misigitissinnaagakku, inuup pineqartup misigisaanut sanilliullugu suleqammik ikiueqqaarnek inuussutissarsiutigalugu ikiuisartumiit ikiorneqarnissamat mattussinngimmat imaluunniit taartaanngimmat. Upalungaarsimanermut pilersaarutersi inuussutissarsiutigalugu ikiorsisartunik atuinerup suuneranik allaatiginninnermik ilanngussivigissagassiuk.

Inuup pineqartup misigisaanut
sanilliullugu suleqammik ikiueqqaarneq
inuussutissarsitigalugu ikiuisartumiit
ikiorneqarnissamut mattussinngimmat
imaluunniit taartaanngimmat

At kollegial førstehjælp ikke udelukker eller
er en erstatning for professionel hjælp

SÅDAN GIVER DU KOLLEGIAL FØRSTEHJÆLP

Kollegial psykisk førstehjælp skal ske hurtigst muligt.

Den indledende kontakt

Kollegial førstehjælp skal gives af en person som ikke selv er påvirket af situationen.

- Sørg for at truslen eller faren ikke længere er til stede.
- Find et uforstyrret lokale
- Sig at samtalen højst varer 30-45 minutter.

Spørg til fakta

Lad den ramte tale om hændelsen uden mange afbrydelser. Spørg til fakta, hvis fantasien løber løbsk, f.eks. om hvor galt det kunne være gået.

- Bryd ind med spørgsmål som: "Hvad skete der" og "Hvornår sluttede det?", så der er fokus på den faktiske hændelse og hvornår den sluttede.
- Du skal medvirke til normalisering og modvirke dramatisering.

Undgå at

- antyde at tingene kunne være gjort anderledes
- tale om egne erfaringer herunder volds og trusselserfaringer
- at bruge sort humor og bagatellisering

Normalt med voldsomme reaktioner

Fortæl at reaktionerne er normale også selvom de kan virke voldsomme. De aftager ofte inden for timer eller få dage, men der kan forekomme tilbagefald.

Aftaler og liste over bekymringer

Lav en liste med de store og små bekymringer og behov, der er kommet frem under samtalen.

- Få klarhed over, hvad der skal gøres først.
- Aftal, hvad der skal gøres, og hvem der gør det.
- Giv tid til refleksion.

Hjælp med de praktiske gøremål

- Hjælp med de konkrete behov, så som kontakt til pårørende, transport hjem eller eventuelt til skadestue. Hjælp med at udfylde anmeldelse for arbejdsskade.

Vær opmærksom på

For megen støtte og omsorg til en person med beskeden skade kan virke modsat og få den ramte til at føle sig mere magtesløs end han eller hun oplever situationen.

At kollegial førstehjælp ikke udelukker eller er en erstatning for professionel hjælp. Brug jeres beredskabsplan til at beskrive professionel hjælp.

Inuup pineqartup misigisaanut
sanilliullugu suleqammik ikiueqqaarneq
inuussutissarsiutigalugu ikiuisartumiit
ikiorneqarnissamut mattussinngimmat
imaluunniit taartaanngimmat

At kollegial førstehjælp ikke udelukker eller
er en erstatning for professionel hjælp

UPALUNGAARSIMANISSINNUT APEQQUTIT

Suliffeqarfittut nakuusernert siorasaarisarnernullu qanoq iliuuseqartarniarnissinnut eqqarsaatiginnittussaavusi, tamannalu assersuutigalugu upalungaarsimanissamik pilersaarummik sananikkut pisinnaavoq. Tassani sulisoq aqutsisorluunniit nakuuserfigineqarpat siorasaarneqarpaluunniit kina qanoq iliussanersoq allassimassaaq. Pilersaarut tamanit ilisimaneqassaaq, atuartunit, ilinniartunit suliffimmi misiliisunit taartaasunillu.

Pilersaarut makkunannga suleqatuttanik ukkatassanillu imaqsinnaavoq:

- PISOQAREERSIMATILLUGU TAPERSERSUINEQ IKIUEQQAARNERLU. Kiap eqqugaasoq isumagissavaa, isumaginnittussarlu tarnikkut ikiueqqaarnermik ilinniarsimasuua? Inuit eqqugaasumik ikiuisinnaasut attaviginiarneranni paasisutissat allattorsimaffianik peqarpa (ilaquttat qanigisaluunniit)?
- AKUUSUNUT INUUSSUTISSARSITUGALUGU IKIUISARTUMIIT IKIORSERNEQARNEQ. Suliffeqarfissi inuussutissarsiutigalugu ikiuisartunut isumaqatigiissuteqarpa, kiallu tamassuma atorneqarnissaa aallartisassavaa?
- ISUMANNAALLISAANERMUT SINNIISUMUT, AQUTSISUMUT SULIFFEQARFULLU ILUANI PAASISSUTISSIINEQ. Kiap suliffeqarfiup iluani paasissutississallugit isumagissavai?
- EQQUGAASUMUT KIISALU INUTTAASUMUT/NAAPPARSIMASUMUT/INUUSUTTUMUT ATTAVEQARNEQ MALITTARINNINNERLU. Aaqqia-giinnginneq annertusarnagu aammalu toqqissisimanermik pilersitsumik qanoq iliorlusi malittarinninniarpsi?
- PISUT ILINNIAARFIGINISSAAT SIUNERTARALUGU EQQARTORTARNISSAAT. Qanoq ilinerani piffissatsialaava pisut ilinniarfiginissaat siunertaralugu misissorlugillu eqqartortarnissaat?
- PISORTAQARFINNUT SILLIMMASIISARFINNULLU NALUNARUTIGINNINERIT. Qanoq iliorlusi sullivinnik nakkutilliisoqarfimmut politiinullu nalunaarutiginninnerit ingerlattassavisigit, kiallu sulitilluni ajutoorneq sulitilluni ajutoornertut nalunaarutiginnissaa pisariaqaraangat nalunaarutigissavaa?
- UPALUNGAARSIMANERMUT PILERSAARUTIP NALEQQUSSARTUARNISSAA NALILERSORTARNISSAALU. Qanoq iliorlusi upalungaarsimanermut pilersaarutissi ullutsinnut naleqqussartarnissaa isumagissavisiuk, qanorlu nalilersortarniarpsiuk?
- ALLANNGUUTAASINNAASUNIK PAASISSUTISSIINEQ. Qanoq iliorlusi qulakkeerniassavisiuk allannguuteqartoqartillugu allannguutit tamanut paasissutissatut apuuttarnissaat?
- UPALUNGAARSIMANISSAMUT PILERSAARUTIP AKISUSSAFFIGINERA. Ersarissumik kiap suna akisussaaffigineraa allassimasuuti-gaasiuk? – Aqutsisut, isumannaallisaanermut sinniisut sulisullu?
- UPALUNGAARSIMANISSAMUT PILERSAARUTIP ILISIMANISSAA PAASISIMANISSAALU. Qanoq qulakkiissavisiuk pilersaarutip sulisunit aqutsisunillu ilisimaneqarnissaa.

SPØRGSMÅL TIL JERES BEREDSKAB

Som arbejdsplads skal I forholde jer til håndtering af trusler og vold, og det kan I fx gøre med en beredskabsplan. Den skal beskrive, hvem der gør hvad, hvis en medarbejder eller leder bliver udsat for trusler eller vold. Planen skal være kendt af alle – også elever, studerende i praktik og vikarer.

Planen kan indeholde følgende emner og opmærksomhedspunkter:

- Førstehjælp og støtte efter episoden. Hvem sørger for at tage sig af den ramte, og har medarbejderne lært psykisk førstehjælp? Er der en liste over kontaktpersoner, som kan hjælpe de ramte (familie eller pårørende)?
- Professionel hjælp til involverede. Har jeres arbejdsplads en ordning med professionel hjælp, og hvem sørger for at den bliver aktiveret?
- Orientering til arbejdsmiljørepræsentant, leder og arbejdspladsen. Hvem sørger for at informere de forskellige i organisationen?
- Opfølgning og kontakt med den ramte og borgeren/patienten/den unge. Hvordan følger I op på en måde, der skaber tryghed og ikke eskalerer konflikten?
- Gennemgang af hændelsen med henblik på læring. Hvor når er det et godt tidspunkt at gennemgå hændelsen med henblik på læring?
- Anmeldelser til myndigheder og forsikring. Hvordan anmelder I til Arbejdstilsynet og politi, og hvem står for anmeldelse som arbejdsskade, hvor det er relevant?
- Vedligehold og evaluering af beredskabsplanen. Hvordan sørger I for at beredskabsplanen er tidssvarende og, hvordan vil I evaluere den?
- Kommunikation om eventuelle ændringer. Hvordan sikrer I, at information om ændringer i praksis når ud til alle?
- Ansvar for beredskabsplanen. Har I en konkret beskrivelse af hvem, der har ansvar for hvad? – Ledere, arbejdsmiljørepræsentanter og medarbejdere?
- Kendskab og indsigt i beredskabsplanen. Hvordan sikrer I, at planen er kendt af medarbejdere og ledere?

